

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

INSTITUTUL
PATRIMONIULUI
CULTURAL

ACADEMY OF SCIENCES OF MOLDOVA

INSTITUTE
OF CULTURAL
HERITAGE

Autorii exprimă sincere mulțumiri tuturor celor care au contribuit la completarea informațiilor istorice, bibliografice și a imaginilor documentare, după cum urmează:

Ana-Maria Plămădeală, Violina Galaicu, Victor Ghilaș, Oleg Levițchi, Veceaslav Stepanov, Svetlana Procop, Gheorghe Postică, Nicolae Chetraru, Roman Rabinovici, Ilie Borzic, Romeo Dumitrescu, Emil Dragnev și Oleg Derid.

Mulțumim, de asemenea, artiștilor fotografi **Ion Chibzii, Igor Condrea, Evghenii Gorbunov, Iurie Foca, Mihai Potîrniche și Nelli Subotkina.**

Autor al fotografiilor colaboratorilor științifici – **Vladimir Colos.**

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

ACADEMY OF SCIENCES OF MOLDOVA

INSTITUTUL PATRIMONIULUI CULTURAL

INSTITUTE OF CULTURAL HERITAGE

CHIȘINĂU 2008

CZU 008:001:32
D 33

Prezenta ediție a fost discutată și recomandată pentru publicare de Consiliul științific al
Institutului Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din RM

**Institutul Patrimoniului Cultural. Institute of Cultural He-
ritage** / V. Dergaciov, T. Stavilă, Ch.: *Epigraf S.R.L.*, 2008
(*Tipogr. MONARH*). – 128 p.
1500 ex.

ISBN 978-9975-947-56-5

008:001:32

Preliminarii

(în atenția celor cointeresați)

Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei este instituția științifică de bază care organizează și efectuează investigații științifice în domeniile Arheologie, Etnologie și Studiul Artelor.

Disponând de cadre de înaltă calificare, Institutul efectuează:

- lucrări de prospectare de teren în scopul evidențierii, înregistrării și cercetării patrimoniului arheologic, etnocoltural și artistic;
- cercetări analitice și de sinteză în toate direcțiile ce țin de arheologie și istorie veche, etnografie și etnologie, arta populară și profesională modernă;
- elaborarea lucrărilor de popularizare a patrimoniului istorico-arheologic, etnocoltural și artistic, manualelor și cursurilor speciale;
- publicarea izvoarelor arheologice, etnografice și coltural-artistice, lucrărilor de sinteză și de popularizare sau didactice;
- pregătirea tinerilor specialiști (competitori, masteranzi, doctoranzi, organizează expertiza și susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat) în domeniile Arheologie și istorie veche, Etnografie, Etnologie și Culturologie, Arte Vizuale și Audiovizuale;
- organizarea conferințelor și simpozioanelor științifice naționale și internaționale;
- cicluri de emisiuni la radio și TV; cursuri de lecții speciale; expertiza monumentelor arheologice, coltural-istorice și de artă veche sau modernă; prezentări de cărți și expoziții tematice care țin de patrimoniul coltural.

Toate activitățile menționate pot fi executate, parțial sau integral, și la inițiativa unor instituții sau persoane particulare cointerestate din țară și străinătate în baza contractelor de colaborare.

Nu ratați ȘANSA!

Relații:

Institutul Patrimoniului Cultural

Bd. Ștefan cel Mare, 1, MD-2001, Chișinău. MOLDOVA

Tel: (+37322) 27 06 02; tel/fax: (+37322) 26 09 57

E-mail: >ipatrimoniu@asm.md<

Preamble

(to the attention of the interested parties)

The Institute of Cultural Heritage of the Academy of Sciences of Moldova is the main research institution which organizes and conducts investigations in the domains of Archaeology, Ethnology and Art Studies.

Having at its disposal high-qualified personnel, the Institute performs:

- field surveys regarding the detection, registration and investigation of the archaeological, ethno-cultural and artistic heritage;
- analytical and generalizing research in all the fields connected to archaeology and ancient history, ethnography and ethnology, folk and modern arts;
- preparation of studies, which popularize historical, archaeological, ethno-cultural and artistic heritage, of educational books and special courses;
- publication of archaeological, ethnographical, cultural and artistic materials, comprehensive, popularizing and didactic studies;
- training young specialists (competitors, post-graduates, expertise and conduction of academic theses) in the fields of Archaeology and Ancient History, Ethnography, Ethnology and Cultural Anthropology, Plastic Arts and Audiovisuals;
- organization of national and international scientific conferences and symposia;
- TV and radio documentary series, special courses, expertise of archaeological, cultural, historical, modern and historical art sites and items, presentations of books and thematic expositions.

All the above-mentioned activities can be executed, in part or completely, and by the initiative of institutions and particular persons from the country and abroad, on the basis of cooperation contracts.

Do not waste Your CHANCE!

Contacts:

Institute of Cultural Heritage

Ștefan cel Mare, 1 Bd., MD-2001, Chișinău. MOLDOVA

Tel: (+37322) 27 06 02; tel/fax: (+37322) 26 09 57

E-mail: >ipatrimoniu@asm.md<

Cuprins

Preliminarii. Preamble.....	5
Informații generale. General informations.....	6

ARHEOLOGIE

Preliminarii istorice	11
Din ecourile trecutului.....	12
La început de cale	12
Printre pionieri	12
Între două războaie	13
Arheologia din R.S.S.M. în anii '40-'60 ai sec. XX	14
Arheologia moldovenească în anii '70-'80 ai sec. XX.....	17
Monografii și culegeri de articole publicate pe parcursul anilor '50-'80	20
Arheologia în Republica Moldova la hotarul mileniilor (1991-2005).....	27
În pofida tuturor vicisitudinilor	30
Rezultatele științifice principale	32
Implementări	32
Organizarea colecțiilor arheologice și popularizarea cunoștințelor istorice	37
Spre noi orizonturi	39
Centrul de Arheologie	40
Secția Arheologie Preistorică și Tracologie	40
Secția Arheologie Antică și Medievală	43
Cele mai importante realizări. Activitatea editorială	45
Relații științifice internaționale	46

ETNOGRAFIE • ETNOLOGIE

„Știm ceva de la strămoși”	49
Din izvoristica cunoștințelor etnologice	50
Secolul XIX. „Basarabia, cuvânt cu patru á...”	53
Perioada interbelică	58
Etnografia moldovenească în anii '40-'80 ai sec. XX	61
Etnografia Moldovei independente – anii 1991-2005	67
Centrul de Etnologie	74
<i>Secția probleme generale ale etnografiei și relații interetnice</i>	75
<i>Secția minorități etnice</i>	76
Primele realizări. Activitatea editorială	82
Relații științifice internaționale	84

STUDIUL ARTELOR

Scurt istoric	87
Cercetarea moștenirii Moldovei medievale	88
Studiul artelor între 1812 și 1918	90
Studiul artelor din anii 1918-1940	95
Studiul artelor în perioada postbelică (1945-1991)	98
Studiul artelor după 1991	107
Implementări	112
Centrul Studiul Artelor	119
<i>Secția arte vizuale</i>	119
<i>Secția arte audiovizuale</i>	121
Relații științifice internaționale	125

